

Αφήγηση σαν παραμύθι...

--Παππού θα μου πεις τι έγινε και μπήκε η Ελλάδα στην τελική ευθεία για την απελευθέρωσή της, μετά από 7 χρόνια συνεχούς πολέμου;

-- Ναι παιδί μου.

Στις 6 Ιουλίου 1827 υπογράφηκε η Ιουλιανή συνθήκη του Λονδίνου από τους εκπροσώπους της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας. Με τη συνθήκη αυτή απαιτούσαν από τους Τούρκους και τους Έλληνες να κάνουν ανακωχή. **Η Ελλάδα θα έμενε φόρου υποτελής στο Σουλτάνο και θα ήταν αυτόνομη, όχι όμως ανεξάρτητη. Τα σύνορά της θα καθορίζονταν αργότερα.**

Το πιο σημαντικό όμως μέρος, παιδί μου, ήταν το “μυστικό συμπληρωματικό άρθρο” που καθόριζε ότι αν σε ένα μήνα δεν γίνονταν αυτά αποδεκτά, τότε οι Μεγάλες Δυνάμεις θα τα επέβαλαν με πόλεμο. Οι οδηγίες που στάλθηκαν στους ναυάρχους έδιναν τη δυνατότητα σύγκρουσης με τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.

Η συνθήκη δημοσιεύτηκε στους Τάιμς του Λονδίνου στις 12 Ιουλίου και προκάλεσε στην Ελλάδα ενθουσιασμό και χαρά, πανηγυρισμούς, κωδωνοκρουσίες και δοξολογίες προς το θεό.

Πραγματικά η αφορμή δόθηκε από τους Αιγύπτιους και ακολούθησε η ναυμαχία του Ναβαρίνου με νικητές τις Μ. Δυνάμεις και την Ελλάδα.

Ναυμαχία του Ναυαρίνου, George Philip Reinagle (1828). Λάδι σε καμβά, 121,9 x 243,8 εκ. Εθνικό Ναυτικό Μουσείο, Λονδίνο

Οι Έλληνες πανηγύριζαν. Η οργή του Σουλτάνου Μαχμούτ έφτασε στα όρια της υστερίας. Στις απειλές του Ρέις Εφέντη, οι Μ. Δυνάμεις αντέδρασαν σθεναρά. Ο Ρέις Εφέντης δεν ήθελε να κάνει καμιά υποχώρηση στο Ελληνικό ζήτημα. “ Η υποταγή είναι η μόνη λέξη για τους Έλληνες” έλεγε.

Εν τω μεταξύ η Αγγλία είχε αλλάξει στάση, γιατί είχε πεθάνει ο Κάνιγκ που στήριζε την Ελλάδα. Ωστόσο, η νίκη των συμμαχικών στόλων έγινε δεκτή με ενθουσιασμό στη Γαλλία και τη Ρωσία. Γάλλοι εκφράσανε τη γνώμη ότι οι Έλληνες κατέκτησαν μόνοι τους τη λευτεριά τους και ότι η ναυμαχία του Ναβαρίνου στάθηκε

κατόρθωμα των λαών. Ο τσάρος Νικόλαος τίμησε τους τρεις ναυάρχους επιδεικτικά. Όλα αυτά κάνανε το Σουλτάνο να γίνει τελείως αδιάλλακτος. Ο Ρέις Εφέντης απόρριψε κάθε συμβιβαστική λύση λέγοντας πως “ ήταν αδύνατο να παραχωρήσουν στους Έλληνες πλεονεκτήματα σαν αυτό που τους ζητούσαν, δηλαδή αυτονομία”.

--*Δηλαδή παππού η αδιαλλαξία της Τουρκίας μάς βοήθησε.*

-- Ναι παιδί μου. Αποκρούοντας την ίδρυση περιορισμένης ελληνικής ηγεμονίας κάτω από την επικυριαρχία της κατά το πρότυπο των ηγεμονιών της Μολδοβλαχίας, βοηθούσε άθελά της για πιο ριζική λύση: **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.**

-- *Αρα είμαστε στο σημείο που η Ελλάδα έχει δεχτεί αυτονομία και ασαφή ακόμη σύνορα, παππού.*

--- Ακριβώς. Και τότε λοιπόν, **το 1827, η Γ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας ψηφίζει τον Ι. Καποδίστρια ως κυβερνήτη της Ελλάδας**, που είχε διατελέσει Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας και ήταν εμπειρότατος. Εν τω μεταξύ, τον Απρίλη του 1828 άρχισε ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος που η επίδρασή του ωφέλησε πολύ την Ελλάδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

--*Άκου τώρα παιδί μου να σου αφηγηθώ με συντομία τα κατορθώματα του Καποδίστρια*

Ο Καποδίστριας άρχισε να κάνει διπλωματικές ενέργειες με πολύ προσοχή. Ήταν σαν να ανέβαινε μια σκάλα που σε κάθε σκαλοπάτι έπρεπε να πατάει καλά. Ζητούσε τα σύνορα της Ελλάδας να οριστούν στην συνοριακή γραμμή Παγασσητικού – Αμβρακικού και δειλά-δειλά προσπαθούσε να πετύχει την πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας, γιατί μέχρι τότε είχε οριστεί η αυτονομία της.

--*Τα κατάφερε;*

Τους κατάφερε σχεδόν και τους δύο στόχους του με πολύ κόπο και με πολλές έξυπνες διπλωματικές κινήσεις. **Τελικά, στις 22 Ιανουαρίου του 1830 η Διάσκεψη του Λονδίνου διακήρυξε την πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας.** Η Ελλάδα ήταν πλέον ένα ελεύθερο και ανεξάρτητο κράτος. Βέβαια, το άρθρο 2 όριζε **περιορισμένα σύνορα (Αχελώος – Σπερχειός)** αφήνοντας έξω από το έδαφος της Ελλάδας πολλές περιοχές. Η εδαφική αυτή μείωση προκλήθηκε ως αντάλλαγμα προς την Τουρκία για την παροχή της ανεξαρτησίας. **Από τα νησιά θα ανήκαν στην Ελλάδα η Εύβοια, οι Σποράδες και οι Κυκλάδες.**

Έτσι με το πρωτόκολλο του Λονδίνου της 3ης Φεβρουαρίου 1830 τερματίζονταν η Ελληνική Επανάσταση που ξεκίνησε πριν εννέα χρόνια και άρχισε επίσημα να υπάρχει Ελληνικό Κράτος μέσα στην κοινωνία των Εθνών. Με το δεύτερο πρωτόκολλο της ίδιας μέρας εκλέχθηκε “Ηγεμών Κυριάρχης της Ελλάδος” ο Λεοπόλδος του Σαξκόμπουργκ ,αφού αυτή ήταν η επιθυμία των Μεγάλων Δυνάμεων.

--*Άλλη φορά παππού θα μου πεις πότε και πώς η Ελλάδα έφτασε στα σημερινά της σύνορα...*

--*Ναι, παιδί μου, τώρα είμαι κουρασμένος.*

Γραμμή Αχελώου-Σπερχειού 1830

Το Πρωτόκολλο του Λονδίνου (1830) που έμεινε γνωστό ως *Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας* ήταν η πρώτη διπλωματική πράξη που υπογράφηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις και την Οθωμανική αυτοκρατορία και αναγνώριζε την ύπαρξη ελληνικού κράτους. Σύμφωνα με αυτό η ελληνική επικράτεια θα περιλάμβανε τα εδάφη που βρίσκονταν νότια της γραμμής που ενώνει τους ποταμούς Αχελώο και Σπερχειό (συνοριακή γραμμή Αχελώου-Σπερχειού).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

1. Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις Πηγές, Γ Λυκείου, Ο.Ε.Δ.Β. έκδοση Ι, Θ, 1991, σελ. 238-251

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΧΡΟΝΑ

Μαθήτρια του Α5 του 4^{ου} Λυκείου Χαλκίδας